

Ikt. sz.: NEB-42/2-4/2024.

NEB-1/2024. sz. ülés
(NEB-43/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának**
2024. április 8-án, hétfőn, 11 óra 04 perckor
az Országház Hazai Samu báró termében (földszint 66.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Egyes anyakönyvezéssel összefüggő törvények módosításáról címmel benyújtott T/8003. számú törvényjavaslat</i>	
<i>a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján</i>	
<i>b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján</i>	5
<i>Határozathozatal</i>	9
<i>Egyebek</i>	9
<i>Az ülés berekesztése</i>	13

Napirendi javaslat

1. Egyes anyakönyvezéssel összefüggő törvények módosításáról címmel benyújtott törvényjavaslat (T/8003. szám)
(Kormány - közigazgatási és területfejlesztési miniszter)
 - a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján
 - b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapjánNemzetiségi napirendi pont!
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Akopjan Nikogosz örmény nemzetiségi szószóló

Grexa Liliána ukrán nemzetiségi szószóló

Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló

Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló

Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló

Dr. Rónayné Slaba Ewa Maria lengyel nemzetiségi szószóló

Szolga József horvát nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Ritter Imre nemzetiségi képviselő Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólónak

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló Szolga József horvát nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita bizottsági munkatárs

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 04 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Jó napot kívánok! A Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának ülését ezennel megnyitom. Köszöntöm a megjelent szószólókat, munkatársakat, minden kedves meghívott vendéget, a sajtó, az önkormányzat, a minisztérium, az Ombudsmani Hivatal képviselőit.

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, 9 tag van személyesen jelen. Ritter Imre német nemzetiségi képviselő engem, Alexov Lyubomirt bízott meg a helyettesítéssel - ezért, mivel az elnök úr távol van, a bizottság kénytelen beérni velem, hogy vezessem az ülést. *(Derültség.)* A másik távol maradt szószóló, aki jelezte távolmaradását, Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló, ő Szolga József horvát nemzetiségi szószólót bízta meg helyettesítéssel. Grexa Liliána ukrán nemzetiségi szószólóról nem tudunk, lehet, hogy a szokásos késés esete forog fenn. *(Derültség.)* Így most megállapítom, hogy 11 szavazattal kezdjük meg a munkát.

A napirend elfogadása következik. A kiküldött napirendi pontot és az anyagot mindenki megkapta. Aki a kiküldött napirenddel egyetért, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság 11 igen szavazattal a napirendet elfogadta. *(Grexá Liliána ukrán nemzetiségi szószóló megérkezik az ülésre.)*

Egyes anyakönyvezéssel összefüggő törvények módosításáról címmel benyújtott T/8003. számú törvényjavaslat

a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján

b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján

1. napirendi pontunk: az egyes anyakönyvezéssel összefüggő törvények módosításáról szóló T/8003. számon benyújtott törvényjavaslatra vonatkozóan döntünk. A jegyzőkönyv számára megállapítom, hogy Grexa Liliána ukrán nemzetiségi szószóló megérkezett.

A törvényjavaslat - és akkor visszatérünk a napirendhez - az Országgyűlés honlapján megtalálható, de a bizottság titkársága a linket ki is küldte, így mindenki áttanulmányozhatta azt.

Az első döntésünk a részletes vita lefolytatásáról szól a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján. Javaslom, hogy a vitát a T/8003. számú törvényjavaslat egészére, azaz az 1-15. § tekintetében folytassuk le. Más javaslat? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Akkor kérem, hogy kézfelemeléssel szavazzunk a részletes vitáról szóló javaslatról. Kérem, aki elfogadja, az most szavazzon! *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy most már 12 igen szavazattal a bizottság elfogadta a javaslatot, és így a törvényjavaslat egészére vonatkozóan folytatjuk le a vitát.

Most következik a bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján. A korábbiakban több alkalommal foglalkoztunk ilyen jellegű kérdésekkel, konkrétan a nemzetiségi anyakönyvezéssel, és ez legutóbb a Latorczai Csaba miniszterhelyettes úrral 2024. január 22-én folytatott megbeszélésnek is az egyik témája volt. Az elnök úr, Koranisz Leokratisz görög nemzetiségi szószóló és jómagam vettünk részt ezen a tárgyaláson. Az erről szóló tájékoztatást pedig elnök úr február 22-én mindenkinek kiküldte, tehát ennek a tartalmát is ismerhetik a bizottság tagjai.

Jelen módosítás a 44 betűs magyar ábécé mellett az umlautos a-nak az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzését a nemzetiségi névviselésen túlmutatóan is biztosítani kívánja. Felmerül a kérdés, hogy a kevésbé gyakran használt betű a német scharfes s, illetve más nemzetiségek névhasználatában felmerülő hangzók leírására hogyan és miként lesz lehetőség.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy a bevezető után van-e valakinek véleménye, hozzászólása, észrevétele. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Valóban többször foglalkoztunk ezzel a témával, és megint megért volna egy misét, hogy kicsit hosszabban foglalkozzunk vele, előkészítsük, mert hiszen a szlovák esetében mekcsenyek vannak, amiket nem nagyon tudnak kezelni a személyi okmányokban, de szerintem mindenhol vannak ilyen ékezetek, amiket nem tudnak hova tenni. Illetve maga az egész, a személyi okmányok igénylése, kiadása elég komoly problémákba ütközik még ma is.

Tehát nem tudom, van-e értelme ehhez a most előttünk fekvő jogszabálytervezethez módosításokat beadni. Azt gondolom, hogy túl sok értelme nincs, mert ilyen rövid idő alatt nem tudnánk felsorolni, összeszedni azokat a bizonyos hangzókat, amelyek előfordulnak a különböző nemzetiségek különböző neveinél. Én azt gondolom, hogy nem véletlenül van forgalomban olyan kevés nemzetiségi személyi okmány, szlovákról kettőről tudok, az egyik az enyém, és valóban nem egyszerű ezeket kipréselni a hatóságokból.

Tehát én azt gondolom, hogy ezt egy módon... - tehát ehhez a jogszabályhoz előkészített módosítással úgysem tudnánk kezelni, csak annyira fontosnak gondolom ezt a kérdést, hogy akkor ezen azért gondolkodjunk el, hogy felvesszük-e valamelyik ülésre egyedi, egyéni vagy egy különálló témaként, illetve egyáltalán mekkora igény van erre. Ezt is lehet, hogy érdemes lenne majd megfutni a választásokat követően, mert nem minden nemzetiség szerette ezt annak idején sem, amikor először ezzel foglalkoztunk, nem nagyon igényelték ilyesmit. De most, én azt gondolom, hogy azért alakultak úgy a környező országokkal, illetve más anyaországokkal a kapcsolatok, hogy akár lehetne is nagyobb igény, érdeklődés ezek iránt a kétnyelvű okmányok iránt. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, szószóló úr. Akkor a jelentkezés sorrendjében először Kissné Köles Erikának adom meg a szót.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Tisztelettel köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját, munkatársainkat, illetve a teremben ülőket. Én azt gondolom, hogy ha itt van ez a törvénymódosítás, amihez elvileg most tudunk olyan szinten is csatlakozni, hogy az anyanyelvű dokumentumok, illetve a részben anyanyelvi dokumentumok ügyében tudunk egy lépést tenni, akkor ezt most meg kellene tennünk.

Évekkel ezelőtt próbálkoztunk egyedi módosítási kérelmet beadni, több ízben is, nem sikerült. Most van egy olyan törvényjavaslat, ami ugyan kicsit lehet, hogy erőltetetten, de lehetővé teszi, hogy például az én nevemben az s-en a mellékjel ott legyen. Nálunk összesen négy hangzót érint ez a kérdés, tehát nem gondolnám, hogy ez olyan hosszas előkészítést igényelne.

Már csak azért is gondolom, hogy akkor viszont, hogy ha módosíttatunk, akkor ne csak az umlaut és ne csak az sch legyen, hanem akkor kerüljön be. Meg lehet fogalmazni egy olyan szöveget, amiben benne foglaltatik az a lehetőség, hogy aki az anyanyelvén akarja feltüntetni a nevét, és a hangzóknak a betűképeit úgy íratni, ahogy

egyébként ő szeretné, akkor erre lehetőség legyen. Nem valószínű, hogy minden egyes görög betűt most föl kell sorolni, márpedig a görög nevek nagyon speciálisak, tehát szinte minden görög nemzetiségűnek valami speciális van a nevében. Nem tudom, ez mekkora munka, de igazából a törvényjavaslat benyújtásáról tudtunk. Tehát ha ilyen probléma van, hogy betűket meg mellékjeleket kell összegyűjtögetni, hát nem tudom, mindenesetre alig hiszem, hogy majd, mit tudom én, júniusban csak azért, hogy a mi dokumentumainkban legyenek mellékjelek vagy speciális betűtípusok, majd újra be tudjuk nyújtani ezt a törvénymódosítást. Főleg így, hangsúlyozom, hogy ha az egyik nemzetiség speciális betűjének a módosítását belevesszük, akkor a többit ne hagyjuk ki. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen alelnök asszonynak. A jelentkezés sorrendjében a következő a görög szószóló, Koranisz Laokratisz.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntelek benneteket és minden megjelentet. Ha jól emlékszem, '10 és '18 között is foglalkoztunk ezzel a kérdéssel. Amikor a törvényt illetően próbáltunk valamilyen módon érvényt szerezni annak, hogy aki kéri, annak a saját anyanyelvén legyen kitöltve az unokája anyakönyvi kivonata, jómagam akkor is javasoltam, hogy miért ne lehetne azt megoldani, főleg azért, mert ahogy Erika is elmondta, nálunk, görögöknél ez aztán nagyon komplikált, mert a mi nevünk a magyar helyesírás szerint fonetikusán van leírva. Ha valaki megnézi például az én személyi igazolványomat, nincs benne z betű, csak s, amikor latin betűkkel írja le, és pont fordítva, először a keresztnévem szerepel és utána a nevem.

Én megpróbáltam a szerb-görög utódomnak - görög nyelven persze - az anyakönyvi kivonatát megszerezni, nem sikerült. Nem sikerült, hiába. Mondom, ha már görögül nem tudjátok, próbáljátok meg szerbül - így sem ment. *(Derűltség.)* Úgyhogy én akkor azt javasoltam, és azzal a javaslattal éltem, hogy legyen az, hogy az anyakönyvi hivatalok kössék össze magukat valamilyen formán online minden nemzetiség önkormányzatának az irodájával. Mint ahogy tőlünk meg szokták kérni, amikor valaki el akarja keresztelni valahogy a gyereket, és akkor az önkormányzat az anyakönyvi hivatalhoz fordul, hogy ezt a nevet adhatják-e. Például az én nevem még egyszer szerepel, valaki kérte Beloianiszban, egy magyar család, hogy nevezheti-e a gyermekét Laokratisznak, és képzeljétek el, hogy akkor a görög országos önkormányzat hivatalát hívták fel, megnézték, van, igen, lehet.

A lényeg az, hogy lehetne ugyanezt a gyakorlatot folytatni, hogy a hivatalok, a nemzetiségi hivatalok adják meg azt az iratot, ami szükséges, nem magát az iratot, bocsánat, rosszul fogalmaztam, hanem a megfogalmazást, hogy hogy kellene írni. Köszönöm.

ELNÖK: Szolga József horvát szószólóé a szó.

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntök minden jelen levőt. Szerintem ez eléggé komplex kérdés ahhoz, hogy mi most bármilyen olyan módosítót be tudjunk adni, hogy mind a 13 nemzetiségnek megfeleljen. Ketté is lehetne bontani, ha előre akarunk lépni, mert az Európai Unióban néhány nemzetiségnek a nyelve hivatalos nyelvnek számít, tehát ott szerintem követni kéne a nyelvi chartát meg egyéb dolgokat. Itt a különböző írásjeleknek a megjelenése a szláv nyelvnél, vagy a cirill betűs, vagy most, mivel Giricz Vera asszonyt is képviselem, tehát a ruszin nyelvnél hivatalos ruszin nyelv nem létezik, de a magyarországi ruszinok csináltak egy kodifikációt, amit elvileg elfogadtak.

De ezt hivatalossá tenni itt egy héten belül, hogy mi a következőkben egy olyan módosítást be tudnánk adni, amelyik kiállná a törvényesség próbáját, az szerintem lehetetlen küldetés. De ha már létrehoztunk egy munkacsoportot, amely nemcsak a nemzetiségek jogairól szóló törvénynek a további finomítására jött létre, igaz, hogy nem kezdte el a működését, de ha ezt ott napirendre tűznénk, és mindenki saját maga a nemzetiségén belül összeszedné a problémákat, és benyújtaná, akkor lehet, hogy össze lehetne hozni egy olyan szövegszerű változatot, ami tényleg kiállná a módosítás próbáját, mert itt ez most szerintem leginkább csak a német nemzetiséget érinti a jelenlegi, ami előttünk van. Szerintem nagy munka ez, ha rendbe akarjuk tenni, hogy nemzetiségi nyelven szerepeljenek az okmányokban a nevek. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még további hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincsen, akkor engedjétek meg, hogy én is mondjak pár mondatot erről a történetről, a „mi” csak a királyi többség, igazából a kabinet dolgozott vele, nem jómagam. Átnéztük elég alaposan ezt a jogszabálytervezetet, és itt is elmondhatom, mi úgy gondoljuk, hogy van még vele bőven teendő.

Igazából nem értjük, hogy ezt miért egy hét alatt kell megoldani. Tíz éve van Magyarországon digitális anyakönyvezés, 2014 óta, most kerül napirendre, és akkor egy hét alatt kell megcsinálni, úgy, hogy ez jó legyen, ráadásul mehetnének sorba az örménytől a szlovénig, a nemzetiségek közül mindenkinek van problémája. Én csak a saját nevemben két hibát tudok mondani, rosszul van anyakönyvezve, és minden dokumentumomban rosszul van írva a saját nevem, hogy tovább ne menjek a példák végeláthatatlan felsorolásában. Úgy gondolom - és ebben az alelnök asszonynak tökéletesen igaza van -, hogy ebből a csomagból nem szabad kiemelni egy nemzetiséget valamilyen oknál fogva, hanem ezt komplexen kell kezelni. Ha bekerül ebbe a javaslatba az umlautos a problémája, akkor be kell kerülni a szlovén segédjeleknek vagy ékezeteknek a problémakörének is.

Gyakorlatilag azt is végig kell gondolni, ha ez a folyamat elindul, ez a rendbetétel, márpedig előbb vagy utóbb el kell hogy induljon, és ez nem egy hónap, ez egy tíz-húsz éves munka, mert nem minden fog azonnal bekerülni. Mert mikor változik az anyakönyv? Ha valaki kéri, vagy házasságkötésnél, halálesetnél, nyilván születésnél automatikus. De ez egy hosszú kifutási folyamat, amíg ennek a végére érünk, és most jó lenne, ha ez a jogszabály azért hosszabb távon rendezné ezeket a problémákat. A mi neveink nagyon változatosak, és nagy képzelőereje volt valamikor mondjuk a két világháború közötti, magyarosítást végző névváltoztatásoknak, a nevek átírásának. Tehát nagyon bonyolult ez a paletta.

Aztán azt is végig kell gondolni, hogy ha egyszer mondjuk rendbe tennék valamelyikünk vagy bárkinek az anyakönyvét, ki viseli utána az összes többi okmányoknak a cseréjét. Ennek van költségvonzata, van utánjárása, és nemcsak a személyi azonosító igazolványról van szó, egész az iskolai bizonyítványokig vissza kell menni, mindent rendbe kell tenni, hogy egy működőképes és a digitalizáció korában végre már egy hosszú távú megoldás szülessen ennek a törvénynek a kapcsán.

Mi ebben az anyagban konkrét változtatásokat is javasoltunk, illetve kigyűjtöttünk minden, akár szerkesztésbeli, stilisztikai, egyéb problémát. Én most ezt nem olvasnám fel, mert úgy gondolom, hogy az alaplolgokban kéne nekünk most döntést hoznunk, hogy élünk-e azzal a joggal, hogy módosításokat adjunk be ehhez a törvényjavaslathoz. Én ezt az anyagot bátorkodtam a saját felelősségemre a minisztérium jelen lévő munkatársának átadni - szégyellem, nem jegyeztem meg, csak azt, hogy Viktória. De a hölgy a minisztériumból van itt, és figyeli a mi mai munkánkat, és remélhetőleg, illetve kérjük is, hogy tájékoztassa a minisztérium illetékes, kodifikációval foglalkozó munkatársait is, hogy itt számtalan probléma van ebben a

törvényjavaslatban. Legalábbis a nemzetiségi bizottságnak az az álláspontja, illetve még nem álláspont, mert még nem szavaztunk erről, de mondjuk úgy, hogy bizonyos bizottsági tagok részéről merültek fel észrevételek, kritikai észrevételek ennek során. Például csak egyet olvasok fel a 9. §-sal kapcsolatban, ha mi jól értelmeztük, akkor a levéltári értesítésről szóló rendelkezések 2023. január 1-jétől már hatályon kívül vannak, az új jogszabályban '25. januártól lesz. A '23-24. évben hogyan fog ez történni? Vagy a különleges adatoknak a kezelése, lekérése az anyakönyvvezetők részéről. Tehát rengeteg olyan probléma van, amit most végig kellene gondolni.

Én annyit tudok a bizottság tagjainak mondani, hogy majd a kolléganóm átküldi ezt az anyagot mindenkinek e-mailben, hogy át tudjátok nézni, alaposan ki van dolgozva, a hatályos jogszabály, a módosítás és az azzal felmerülő problémák is benne vannak ebben az anyagban. De nem tudom, hogy ha mi most nem adunk be módosítót, akkor van-e olyan közeljövő, mondjuk ebben a választási ciklusban, amikor újra megnyitható ez a jogszabály. Tehát ezt én nem tudom eldönteni. A tervek szerint ez pedig már csütörtökön a plenáris ülés napirendjén fog szerepelni, tehát meglehetősen rövid idő áll a bizottság rendelkezésére, hogy alapos javaslattal vagy javaslatokkal álljunk elő. Viszont ha nem állunk elő semmivel, akkor megint hosszú időre jegeljük ezt a mostani állapotot. Köszönöm szépen.

Illetve kérdezem, hogy esetleg még van-e észrevétel, hozzászólás. *(Senki sem jelentkezik.)*

Ha nincs, akkor két dolog van a forgatókönyvtől eltérően. Szerintem egyrészt a forgatókönyv szerint meg kell választanunk a bizottsági előadót a plenáris ülésre. Az egyeztetések alapján, meg eddig is volt szerencsém a bizottság nevében képviselni ezeket az anyakönyvi kérdéseket, és ismertetni a bizottsági álláspontokat a plenáris ülésen. Én szeretném továbbra is képviselni ezt a bizottság bizalmából, ha megbíztok velem, a plenáris ülésen, de nyilván megkérdezem a szabályok szerint, hogy van-e más javaslat az előadó személyére. *(Nincs jelzés.)*

Határozathozatal

Ha nincsen, akkor kérném, hogy aki elfogadja, hogy Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló legyen a bizottsági vélemény előadója, az most szavazzon. *(Szavazás.)* Ki van ellene? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Senki.

Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag megbízott a bizottsági vélemény előadásával.

Amint az előbb említettem, csütörtökön, 11-én a plenárison 15 perc áll rendelkezésemre a bizottsági vélemény ismertetésére. Amit én az előbb nemcsak költői kérdésként tettem fel, adunk-e be javaslatot, mi a bizottság véleménye? *(Az elnök konzultál a bizottság munkatársával.)* Itt súg Anita, hogy erről most akkor nem kell szavazni, de gondolkodjunk el azon, hogy adunk-e be módosító javaslatot a részletes vita kapcsán. Akkor ez a szavazás elmarad, így ezzel az 1. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

A 2. napirendi pont az egyebek. Az egyebekben nekem egyetlenegy közlendőm van. Remélhetőleg mindenki megkapta Ritter elnök úrtól a meghívót április 12-ére, amikor is megrendezésre kerül egy rendezvény a nemzetiségi intézményfenntartók, illetve az iskolavezetők részére. A kérés az, hogy aki tud, az vegyen részt ezen a rendezvényen 12-én, itt, a Parlament épületében.

Van-e esetleg bárkinek a bizottság tagjai közül az egyebekben bejelenteni valója? *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm, elnök úr. Én visszatérnék arra így az egyebekben, mert nem akartam még egyszer megszólalni ezzel

az előző napirendi ponttal kapcsolatban. Tehát én azt gondolom, hogy az megoldható egyébként, ha úgy döntünk, hogy beadunk egy kvázi lebutított módosító javaslatot, hogy minden nemzetiség felsorolja az őáltala használt, eltérő betűket, de ez nem fogja megoldani a problémákat. Tehát nagyon szépen felsoroljuk, hogy a szlovénoknál ez, a szlovákoknál az, egyébként sok az átfedés a szláv nyelvek között, vannak azért hasonló betűk, de ez nem fogja megoldani. Azért mondtam, hogy annyi idő most nincs, hogy ezt rendszeresen végigcsináljuk, végiggondoljuk.

Én azt javaslom, most itt meg is néztem, hogy 22-26-a között, úgy néz ki, hogy nem lesznek parlamenti ülések, csináljunk egy munkacsoporti ülést, és akkor készítsünk majd össze valami anyagot, amivel el lehet indulni. Nyilván a részletes vita nem tudjuk, hogy mikor lesz... (*Schweighoffer Anita: A következő héten.*) Tehát akkor ez már nem fog igazán összeállni. Mindegy, végül is a dolog lényege az lett volna, hogy felsorolható, tehát meg tudjuk ezt csinálni pár nap alatt, de nem biztos, hogy megold bármit. Köszönöm.

ELNÖK: Szolga József horvát szószóló!

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, Giricz Vera szószóló asszony nevében is, mert megkért, hogy a betegségére tekintettel tolmácsoljam. Elkezdődött a jelölő szervezeteknek a regisztrációja, és a ruszin közösségen belül eléggé heves a jelölő szervezetek nyilvántartásba vétele a területi választási bizottságnál, a nemzeti választási bizottságnál, eljutott már a Kúriához egy-két dolog.

Tehát annak ellenére, hogy próbáltunk egy átmeneti szabályt hozni a tavalyi év során a nemzetiségi szervezetek megítélésével kapcsolatban, hogy ki tartozik a nemzetiségi szervezetek közé. Ezt különbözőképpen értékelik a területi választási bizottságnál, másképp értékelik a nemzeti választási bizottságnál, és másképp értékelik a különböző törvényszékek meg a Kúria. Az is előfordul, hogy akit egyszer elutasítanak, az máshol beadja még egyszer.

Tehát mindenképpen csak szeretném felhívni a figyelmet, hogy most ezzel nem tudunk érdemben foglalkozni, de mivel a választások után újra kell tárgyalni a jelölést és a jelölő szervezetek megítélését, a nemzetiségi szervezeteknek a fogalomköre, amit elhalasztottak, hogy most érdemben belenyúljunk, de az öt év múlva esedékes nemzetiségi választáson újra elő fog kerülni, és csak az lehet majd nemzetiségi szervezet, amelyik úgy is van nyilvántartva. De a szövegszerű részhez mindenképpen hozzá kéne nyúlni, és ez a munkacsoport alakul, hogy ne történhessen meg, hogy jogértelmezéssel ugyanazzal a jogkörrel rendelkező választási szervek teljesen ellentétes döntéseket hoznak, és a Kúria is. Ez lett volna az egyik.

A másik pedig a nemzetiségi pályázatok. Mivel Vera asszony is tagja a támogatói bizottságnak meg én is, azonkívül, hogy eljutottunk a táborokhoz, nem jutottunk tovább. Tehát ebben is már lassan el fog telni fél év, különböző programok vannak, mindenki beugrik, hogy megcsinálja, és akkor közben meg ki fog derülni, hogy nem kapott rá támogatást vagy kevesebbet kapott. Ez egy csomó problémát fog szülni, úgyhogy ebben mindenképpen lépni kéne valahogy a támogató felé. Köszönöm.

ELNÖK: Mielőtt a jelentkezés sorrendjében megadnám a szót - az előbb Erika jelentkezett -, a választáshoz meg a nyilvántartásba vételhez csak annyi, pont ezeknek a visszasságoknak a kapcsán történt előrelépés. Gyakorlatilag a Nemzeti Választási Iroda minden olyan szervezetet nyilvántartásba vesz választási szervezetként, aki már a korábbi választásokon is nyilvántartásba volt véve, illetve az alapszabályában szerepel valamilyen módon az adott nemzetiség kultúrája, érdeke és egyéb, pont ezért, hogy ezeknek a visszasságoknak ne legyen esetleg olyan hatása, hogy bizonyos szervezetek

eleve kimaradnak a választási eljárásból. Úgyhogy ez most pillanatnyilag megoldódott. Természetesen azokat a problémákat, amit a horvát kolléga mondott, nem oldják meg, és maximálisan egyetértve vele, ezzel foglalkoznunk kell.

Adom tovább a szót Kissné Köles Erika alelnök asszonynak.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Én sem akartam az imént még egyszer megszólalni. Gyakorlatilag amit én kérni szeretnék: ha most valamilyen módon a nemzetiségi tartalmak ebben az anyakönyves törvényjavaslatban megfogalmazódnak, akkor ne tegyünk kivételt. Tehát fogalmazzunk meg egy olyat, nem tudom, hogy egyáltalán kell-e ezt módosítani vagy az előterjesztő ezt módosítja, hogy a törvény biztosítja azt, hogy anyanyelvű dokumentumaink legyenek, illetve kétnyelvűek és így tovább. Tehát ezzel gyakorlatilag a törvényi háttér biztosított.

A digitális anyakönyvezés bevezetése, illetve ott a különböző betűtípusok használata a XXI. század harmadik évtizedében nem okozhat akkora gondot, hogy ezt az anyakönyvi hivatalok vagy az anyakönyvezéssel foglalkozó hivatalok ne tudnák megoldani. Amit módosítani kell, hogy lehetőség szerint itt egységes legyen minden hivatal, amelyik anyakönyvet állít ki, ez viszont nem a mi dolgunk szerintem, mert erre nyilvánvalóan van központi iránymutatás, és ezt meg tudják oldani.

Tehát amihez nekünk ragaszkodnunk kéne, az inkább az, hogy a 13 nemzetiség bármely tagja egyéni nemzetiségi joga, hogy az anyakönyvezése a saját anyanyelvén is megtörténjen, természetesen Magyarországon élünk, legyen kétnyelvű, nincs ezzel semmi probléma. Illetve annak, aki kívánja, vagy egyébként a valamikori szülő neve szerint anyakönyvezett formában, azt viszont valahogy azért csak meg kéne jeleníteni. Tényleg azt gondolom, hogy ha semmilyen betűtípust, illetve hogyha nem tudunk arra elegendő időt biztosítani magunknak, hogy összegyűjtsük, hogy milyen betűkre kell figyelmesnek lennie majd a digitális anyakönyvet kiállító hivataloknak, akkor senkivel se foglalkozzunk. Egyébként az umlautot, a dupla w-t, az sch-t és így tovább használtuk, nem egy tanítványom volt, akinek ilyen típusú nevei voltak, és azok az írott anyakönyvek szerint kerültek dokumentálásra.

Tehát most, ha esetleg azért, mert ilyenek vannak az anyakönyvekben, és azért kell a digitalizáció folyamán figyelembe venni, azt meg tudom érteni. De akkor miért nem veszik figyelembe mondjuk a Kölesen a mellékjelet? Én egyébként meg mindenki használja, aki nekem Szlovéniából küld levelet, holott a Köles eléggé magyarul cseng, de a XVI. században volt már ilyen nevű. Tehát miért nem lehet akkor ugyanezt tiszteletben tartani kvázi? Mert én itt egy bizonyos fokig tiszteletben tartást is látok, a törvény tiszteletben tartását, nem az enyémet meg a nem tudom, kiét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök asszony. Ha jól emlékszem, akkor Grexa Liliána ukrán nemzetiségi szószóló volt a következő.

GREXA LILIÁNA ukrán nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen, elnök úr. Én is mindenkit szeretettel köszöntök. Én is szeretnék a horvát szószóló úrhoz csatlakozni, hogy mi is tapasztaljuk azt, hogy nem most még, hanem például időközi választásokon bejelöltek olyan szervezeteket, ami a mi véleményünk szerint nem volt jogszerű, például mondjuk egy alapítványt, holott a törvényben meg az értelmező rendelkezésekben konkrétan ott van, hogy egyesület a nemzetiségi szervezet.

Úgyhogy szerintem mindenképpen kellene szólni vagy össze kellene hangolni és szólnunk ennek érdekében, hogy ne forduljon elő ilyen, hogy mondjuk egy vidéki helyen beregisztrálnak egy nemzetiségi alapítványt jelölő szervezeteknek. Abból kiindulva, hogy akkor mindenkit beregisztrálnak, aki egyszer már be volt, most akkor megint

beregisztrálnak egy alapítványt? Szóval ez nagyon-nagyon bizarr szerintem, úgyhogy megköszöném, hogyha ezzel kapcsolatban közösen tudnánk fellépni.

Ugyanígy a pályázatok kapcsán, nálunk is egyrészt a civil szervezetek nem tudják, hogy hogyan készülhetnek a választásokra, hiszen nem tudják még a működési támogatásaikat, illetve az önkormányzatok meg a civil szervezetek is például mondjuk a hűsvétről már lemaradtak, merthogy nem kaptuk meg a döntést. Igazából csak ezt szerettem volna még hozzátenni és megerősíteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, szószóló asszony. Paulik Antal szlovák szószóló kért szót még.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót újra. Igazából a horvát szószóló úrnak a felvetéséhez: szintén megerősíteném, hogy léteznek utak arra, hogy elérjük azt, hogy bejelöljék. Nekünk volt egy ilyenünk, amikor a jogászsunk, Nemes Dénes elment, megírta a fellebbezést, aztán később, ezt követően három-négy nappal hozott a Kúria állásfoglalást. Tehát a Kúria állásfoglalása az, ami most itt elhangzott az elnök úrtól.

Az a baj, hogy minden szervezetet nyilván nehéz, minden vidékit, mert amit egyszer regisztrálnak vidéken, az felkerül a jelölő szervezetek listájára. Tehát onnantól minden megyében indíthat jelöltet az, aki egyszer már regisztrálva volt valahol, mit tudom én, valamelyik megyében vagy valamelyik településen mint jelölő szervezet. Ezt mindenki tapasztalta biztos, ahogyan elhangzott, hogy végül eltérőek azért a gyakorlatok, hozzáállások, ezzel együtt is ez a Kúria-döntés végül is egyfajta egységesítést tett lehetővé.

A másik a névhasználat. Erika! A nyelvi charta elfogadását követően megteremtődött a törvényi háttér ahhoz, hogy a nemzetiségek nyelvein személyi okmányok szülessenek. Nekem az első személyi igazolványom, ami kétnyelvű volt, az minden további nélkül kétnyelvű volt valóban, és az első oldalon szerepelt szlovákul a nevem, de nekem kellett odakaristolnom, és azt beszkenelték, ami abszurd a XXI. században. Azóta elértük azt, hogy nem kell karistolni, viszont hátra került, a személyi igazolvány hátuljára.

Tehát az a baj ezzel, hogy maga a gyakorlat, meg azt mindenki érzékelte, aki próbálkozott ilyennel, hogy ha elmész egy okmányirodába, én az első személyi igazolványomért négyszer voltam bent, úgy, hogy már az első alkalommal is elvittem magammal kinyomtatva az összes vonatkozó jogszabályt, kinyomtatva, szépen, ahogy kell. Na, mindegy! A lényeg a lényeg, hogy nekünk igazából azt kéne elérnünk, hogy a felkészítése ezeknek az embereknek, illetve valami olyasmit kellene kitalálni, amit a nyelvi charta kapcsán kitaláltak anno Írorszáiban, hogy legyen minden önkormányzatban vagy minden kormányablakban egy ember, aki szakosodik a nemzetiségi jogra, és kapjon egy nagy jelvényt, amire az van írva, hogy én vagyok az, aki ért hozzá, tehát valamilyen módon megfogalmazva. Mondom, ez egy ír tapasztalat volt, hogy ő ott kiírta magára, hogy én tudok írül, és onnantól őhózzá ment az, akinek ez volt a dolga, hogy ezzel akart valamit kezdeni.

Tehát az lenne a jó, hogyha azt el tudnánk érni, hogy minden kormányablakban legyen egy ember, aki tudja, hogy mit kell csinálni, ha valaki azzal jön, hogy nemzetiségi ügyet akar intézni. Nem lesz egyszerű, biztos, hogy nem lesz egyszerű, viszont legalább mi próbáljuk meg elérni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, szószóló úr. Van-e további észrevétel? *(Jelzésre:)* Bocsánat! Koranisz Laokratisz görög szószóló.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én csak egy bejelentést szeretnék tenni, éspedig azt, hogy a minap jöttem vissza Görögországból, korábban, egy héttel ezelőtt megint kint voltunk. Én bele vagyok integrálva valamilyen formában az Európai Ügyek Bizottságába, és nagy megtiszteltetés számomra, hogy a bizottság kiutazott Görögországba megtekinteni a görög-török határt. Rácsodálkoztam a határra, tényleg öt méter magas, hat méter mély, így védik a görögök a migránsoktól most már Görögországot.

A másik dolog meg: nagyon sokat tettem az első ciklusom alatt, de most is küszködöm a görög nyelv akkreditációjáért az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Sajnos itt semmiféle eredményeket nem tudtunk elérni, és Emíliával kint voltunk most, és a Külügyminisztériumban fogadtak. Úgy néz ki most, hogy a két ország valamilyen módon meg fog egyezni, hogy a szükséges oktatót fele-fele arányban tudják támogatni anyagilag.

Nemsokára, tíz nap múlva megint megyek ki Görögországba, akkor meg a görög-magyar baráti társaság hívott meg, mert meg fogjuk koszorúzni azt az emlékművet, amely emléket állít két magyar mérnöknek, akik kiásták ezt a Korinthoszi-csatornát. Úgyhogy ezzel a bejelentéssel akartam élni. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor, ha már néhányan visszatértek az 1. napirendi ponthoz, közben itt a kolléganóm írt egy üzenetet, hogy a plenárison tegyünk egy olyan módosítási javaslatot, hogy kerüljön bele már most a törvény szövegébe, hogy a nemzetiségi nyelvek anyakönyvezése miatt ezt a törvényjavaslatot legkésőbb '25 decemberéig újra napirendre kell tűzze a parlament, hogy ez már most kerüljön bele, hogy kellő időnk legyen. Hogy ez bekerül vagy nem, ezt én nem tudom, meg most nem nyitunk erről vitát, csak ismertetni szerettem volna ezt a bizottsággal.

Van-e még esetlegesen észrevétel, kérdés? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, úgy az egyebek napirendi pontot lezárom.

Az ülés berekesztése

Mindenkinek jó egészséget, jó munkát kívánok! Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 45 perc)

Alexov Lyubomir
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Farkas Cecília